

Una vegada més, les preposicions que trontollen

ROSER LATORRE

Encetarem aquest article comentant la nota d'avís que la companyia Gas Natural ha enviat darrerament als seus abonats perquè l'enganxin en un lloc visible de la cuina –«de la vostra caldera», diu la nota–. Com que ja teníem una nota anterior (de la mateixa companyia) col·locada a la porta de la nevera, ens vam limitar a llegir el nou adhesiu per comprovar si, com suposàvem, deia el mateix. Vam tenir un desengany. Vet aquí que la nota primera era encapçalada així:

Què fer si noteu *olor de gas*?

I és clar que fóra millor parlar de pudor, en aquest cas, perquè el gas put, no perfuma; i naturalment tindríem una frase més genuïna si en la nota podríem llegir-hi:

Què cal fer (o què heu de fer) si sentiu pudor de gas?

Aquestes deficiències s'han arrossegat de l'avís darrer; però, a més a més, l'han «millorat» amb un nou error, perquè ara la frase diu:

*Què fer si noteu *olor a gas*?¹

Fer olor a (que és un calc flagrant del castellà del qual ja vam parlar en algun article anterior) sembla que ja s'hagi fet oficial. Progressem pla bé, doncs! Una companyia amb tants recursos, no s'hi podria mirar una mica més?

Voldríem passar, ara, a un camp ben diferent, el de la devoció cristiana, per referir-nos a una vella pregària: el Parenostre. L'hem llegit darrerament en una làmina molt ben impresa i bellament il·lustrada, però que ens ha cridat l'atenció per un canvi concret, introduït en el text clàssic. És a dir, que la frase «no permeteu que *caiguem en* la temptació» ha estat substituïda per aquesta altra «*no permeteu que *caiguem a* la temptació»,

talment com si ens referíssim a una circumstància de lloc (caure on?).

Si consultem els nostres diccionaris, ens adonarem que el verb *caure* té una munió de sentits figurats en què la preposició *en* acompanya el verb.

El diccionari Fabra defineix així alguns d'aquests sentits figurats: anar a parar a una situació dolenta, trobar-s'hi tot d'un cop, deixar-se anar a alguna cosa blasmable.

I dona aquests exemples: *caure en mans d'algú*, trobar-se tot d'un cop en poder seu. *Caure en captivitat*. *Caure en la misèria*. *Caure en la desesperació*. *Caure en menyspreu de tothom*. *Caure en falta*. *Caure en pecat*. *Caure en error*, *en contradicció*. *Caure en dubte*, *en temptació*. *Caure en el ridícul*. *Caure en desús*, *en oblit*.

Aquests exemples es repeteixen en el diccionari del IEC; de tota manera, el que es refereix al cas que comentem és més aclaridor:

Pregueu demanant de no *caure en la temptació*.

Així mateix, en el *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, de J. Coromines, podem llegir, en l'entrada del mot *temptar*, aquesta citació lul·liana:

«per ço que Blanquerna li provà encarnació, e que Fèlix d'aquí avant no pogués *caher en temptació* de fer». *Merav*. (Ag. I, 51, 57).

Ens fa pensar que pot haver influït en l'error que ens preocupa l'ús del verb *resistir*, que, tot i tenir un règim diferent del del verb *caure*, ens forneix exemples paral·lels, com ara: *Procureu resistir a la temptació*.

I podríem acabar, en aquesta crítica sobre les preposicions mal emprades,

amb una frase que vam sentir en un programa radiofònic:

**Sempre ha desconfiat amb tothom*.

És a dir, que la persona que desconfia ho fa juntament amb altres, amb tothom, sense distinció de cap mena, oi? Però allò que volia dir l'interlocutor era, naturalment, que la persona a qui es referia era molt desconfiada. Hauria d'haver dit, doncs:

Sempre ha desconfiat de tothom.

Què ens diu, el diccionari Fabra, en l'entrada del verb *desconfiar*?

Malfiar-se, no tenir confiança. *Desconfiar d'algú*. *Desconfiar algú de les seves forces*.

Veiem, per tant, que el verb *desconfiar* demana la preposició *de* en el seu règim, i no pas la preposició *amb*.

Convé, doncs, no confondre les preposicions que exigeixen els verbs en unes accepcions determinades, altrament anem desfigurant el llenguatge. O, fent servir un altre verb que ens sembla prou escaient i que hem après en els escrits sobre costums populars, del malaguanyat Lluís Escaler², anem *desfesomiant*³ la llengua. ♦

1. En el número anterior de LLENGUA NACIONAL l'article titulat «El «de» regit», de Josep Ruaiç, aclareix –i denuncia!– punts essencials sobre l'ús de la preposició *a* en lloc de *de*.

2. Del llibre sobre Lluís Escaler, *Morir per Catalunya*, de l'escriptor i poeta

Josep Espunyes (p. 155).

3. El verb *desfesomiar* té entrada en el *Diccionari català-valencià-balear*.